

SOCIOLOGIJOS INSTITUTO NUOSTATAI

PATVIRTINTA

Lietuvos socialinių mokslų centro
Mokslo tarybos 2021 m. spalio 14 d.
nutarimu Nr. MT2021-N4

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Sociologijos institutas (toliau – Institutas) yra viešo juridinio asmens Lietuvos socialinių mokslų centro (toliau – Centras) filialas, vykdamas valstybei, visuomenei, tarptautiniam bendradarbiavimui ar ūkio subjektams svarbius ilgalaikius šiuose nuostatuose nustatytų kryptių mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus.
2. Institutas turi oficialų blanką, kitą atributiką ir sąskaitas banke.
3. Instituto veikla grindžiama Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu (toliau – Mokslo ir studijų įstatymas) ir kitais įstatymais, taip pat šiais nuostatais ir kitais įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais.
4. Instituto buveinė – A. Goštauto g. 9, LT-01108 Vilnius.

II. INSTITUTO VEIKLOS TIKSLAI, SRITYS IR RŪŠYS, TEISĖS IR PAREIGOS

5. Instituto veiklos tikslai ir rūšys atitinka Centro veiklos tikslus ir mokslinės veiklos kryptis. Pagrindiniai fundamentiniai, taikomieji tyrimai ir eksperimentinės plėtros darbai vykdomi šiose srityse: visuomenės raida ir socialinė nelygybė; socialinė politika, gerovės valstybė ir darbo rinka; demografinės struktūros ir procesai; regionų socialinė ir ekonominė raida.
6. Instituto veiklos sritis – vykdyti socialinių mokslų srities mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus.
7. Instituto veiklos tikslai:
 - 7.1. vykdyti šalies visuomenės ir ūkio darniai plėtrai svarbius ilgalaikius fundamentinius bei taikomuosius mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, kurti socialines inovacijas ir dalyvauti jų įgyvendinimo procese;
 - 7.2. dalyvauti Lietuvos bei tarptautinėse mokslinių tyrimų programose;
 - 7.3. bendradarbiauti su valdžios institucijų, visuomenės, verslo ir socialinių partnerių atstovais: vykdyti mokslinių tyrimų bei socialinių inovacijų užsakomuosius darbus, teikti ekspertines konsultacijas ir moksliniais tyrimais paremtas rekomendacijas Lietuvos viešosios politikos rengėjams ir vykdytojams;
 - 7.4. rengti mokslininkus, prisidėti rengiant specialistus bei įgyvendinti veiklas kompetencijos tobulinimo srityje;
 - 7.5. skleisti visuomenei mokslo žinias, prisidėti prie inovacijomis ir žiniomis grindžiamos visuomenės ir ekonomikos, užtikrinančios socialinės gerovės augimą, kūrimo.
8. Instituto veiklos rūšys – socialinių mokslų tiriamieji ir taikomieji darbai (kodas 72.20.20) ir su jais susijusi mokslinė, techninė, profesinė ir kita veikla pagrindinei veiklai užtikrinti ir vykdyti (kitos veiklos rūšys), doktorantūra (kodas 85.42.30), kitas niekur nepriskirtas švietimas (kodas 85.59) pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, patvirtintą Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos

Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“.

9. Institutas turi teisę:

- 9.1. siekdamas tikslų ir uždavinių įgyvendinimo inicijuoti mokslinių tyrimų kryptis ir tematikas;
- 9.2. leisti mokslo ir kitą literatūrą, pasirinkti būdus, kaip skelbti savo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatus;
- 9.3. kartu su universitetais Mokslo ir studijų įstatymo (ir kitų teisės aktų) nustatyta tvarka rengti mokslininkus, padėti rengti specialistus;
- 9.4. skatinti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatų naudojimą ūkio, socialinio ir kultūrinio gyvenimo srityse;
- 9.5. organizuoti mokslinius renginius, mokymą, atlikti ekspertizes, teikti savo mokslinių tyrimų srities konsultacijas ir kitas paslaugas pagal sutartis su Lietuvos Respublikos ir užsienio fiziniiais ir juridiniais asmenimis;
- 9.6. valdyti, naudoti turtą ir disponuoti juo teisės aktų nustatyta tvarka;
- 9.7. gauti paramą Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo nustatyta tvarka;
- 9.8. teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis naudotis Instituto mokslo ir kitų darbuotojų kūrybinės veiklos rezultatais;
- 9.9. nustatyti Instituto teikiamų paslaugų kainas, įkainius ir tarifus, išskyrus tuos atvejus, kai tai reguliuoja Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai;
- 9.10. savo veiklai plėtoti naudoti visus teisėtus finansinius išteklius;
- 9.11. siekiant spręsti kylančius mokslinės veiklos, ūkinius ar socialinius uždavinius, palaikyti nuolatinis ar laikinus ryšius, bendradarbiauti su kitomis mokslo ir studijų institucijomis, taip pat kitais asmenimis;
- 9.12. planuoti savo veiklą, atsižvelgdamas į teisės aktų nustatytas ribas;
- 9.13. organizuoti Instituto darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą, stažuotes;
- 9.14. dalyvauti nacionalinėse, tarptautinėse ir kitose mokslinėse bei sklaidos programose, projektuose;
- 9.15. skelbti viešai, kiek tai neprieštarauja intelektinės nuosavybės ir komercinių ar valstybės ir tarnybos paslapčių apsaugą reglamentuojantiems teisės aktams, Institute atliekamų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir kitų šaltinių finansuojamų mokslo darbų rezultatus;
- 9.16. teisės aktų nustatyta tvarka įgyti kitų teisių.

10. Instituto pareigos:

- 10.1. užtikrinti akademinės bendruomenės narių akademinę laisvę:
 - 10.1.1. mokslo veiklos metodų pasirinkimo laisvę, atitinkančią pripažįstamus mokslo etikos principus;
 - 10.1.2. kūrybos ir intelektualinio darbo autorių teises, nustatytas Lietuvos Respublikos įstatymuose ir tarptautinėse sutartyse;
 - 10.1.3. suvaržymų ar sankcijų netaikymą dėl minčių ir įsitikinimų, išreikštų mokslinės veiklos rezultatuose, išskyrus tuos atvejus, kai jų skelbimas pažeistų Lietuvos Respublikos įstatymus;
 - 10.1.4. lygias galimybes ir nediskriminavimą rengiant ir viešinant mokslinės veiklos rezultatus, siekiant mokslinio pripažinimo, vienodas galimybes moterims ir vyrams pasiekti aukščiausias pozicijas Institute, sėkmingai plėtoti karjerą, derinti darbo ir asmeninio gyvenimo įsipareigojimus;
- 10.2. vykdyti Centro direktoriaus(-ės) patvirtintą Mokslinės veiklos planą;
- 10.3. laiku teikti informaciją Centrai ir kitoms valstybinėms institucijoms, kurios reikia jo valdymui bei veiklos stebėsenai atlikti;
- 10.4. organizuoti mokslinių padalinių darbą, rūpintis savo darbuotojų darbo sąlygomis;
- 10.5. pagal įstatymus tvarkyti Instituto ūkinės ir finansinės veiklos apskaitą, teikti Centrai informaciją apie šią veiklą;
- 10.6. teisės aktų nustatyta tvarka organizuoti raštvedybą ir dokumentų tvarkymą, saugojimą, naudojimą

ir perdavimą valstybiniais archyvams ar atitinkamiems jų funkcijų ir teisių perėmėjams;
10.7. vykdyti kitas teisės aktų nustatytas prievolės.

III. INSTITUTO VALDYMAS

11. Instituto valdymo organas yra Centro direktoriaus pavaduotojas – Instituto vadovas (toliau – Vadovas), kuris vadovauja Institutui, veikia jo vardu, jam atstovauja ir atsako už jo veiklą.
12. Vadovo pareigas gali užimti socialinių mokslų daktaro laipsnį turintis arba mokslų daktaro laipsnį turintis ir socialinių mokslų srityje dirbantis asmuo.
13. Vadovas skiriamas penkerių metų kadencijai. Vadovas gali būti paskirtas ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės.
14. Vadovą iš Instituto mokslininkų (išimtis galima šių nuostatų 18 punkte numatytu atveju) skiria ir atleidžia Centro direktorius.
15. Paskelbęs Vadovo atranką, Centro direktorius sudaro 5 asmenų Vadovo atrankos komisiją, į kurios sudėtį pagal pareigas įeina LSMC direktorius (komisijos pirmininkas) ir keturi deleguoti nariai:
 - 15.1. vienas Instituto darbuotojų atstovas, deleguotas Instituto darbo tarybos, arba, jei jos nėra, Instituto darbuotojams atstovaujančios profsąjungos, o jei tokios profsąjungos nėra – visuotinio Instituto darbuotojų susirinkimo;
 - 15.2. du Instituto skyrių vedėjai, deleguoti Instituto skyrių vedėjų;
 - 15.3. vienas Institutui atstovaujantis Mokslo tarybos narys, deleguotas Institutui atstovaujančių Mokslo tarybos narių.
16. Vadovo atranka paskelbiama ir organizuojama likus ne mažiau kaip 3 mėnesiams iki Vadovo kadencijos pabaigos ar numatomo Vadovo pasitraukimo iš pareigų dėl kitų priežasčių.
17. Vadovo atrankos komisijos posėdis kviečiamas ne anksčiau kaip po 12 savaičių ir ne vėliau nei po 14 savaičių nuo Vadovo atrankos paskelbimo.
18. Atrankai neįvykus dėl to, kad Instituto mokslininkai nepareiškė noro dalyvauti atrankoje, ar neatrinkus tinkamo kandidato, Centro direktorius ne vėliau kaip per 10 darbo dienų skelbia pakartotinę viešą atranką, kurioje gali dalyvauti ne tik Instituto mokslininkai.
19. Kol nėra paskirtas Vadovas, šias pareigas laikinai eina buvęs Vadovas, o jam atsisakius arba kai jis atleistas iš darbo dėl kaltės – Centro direktorius paskiria kitą mokslininką iš Instituto, kuris sutinka laikinai vykdyti šias funkcijas.
20. Atleidus iš Vadovo pareigų, nesant jo kaltės, išmokama 1 VDU išėitinė išmoka, jis turi teisę grįžti į prieš tai buvusias ar analogiškas pareigas, atitinkančias jo mokslinę kvalifikaciją, o tokios galimybės nesant – jam pasiūlomos kitos jo mokslinę kvalifikaciją atitinkančios pareigos.
21. Vadovo funkcijos:
 - 21.1. užtikrinti, kad Instituto veikla atitiktų Lietuvos Respublikos įstatymus, Centro įstatus, šiuos nuostatus;
 - 21.2. leisti įsakymus, atstovauti Institutui santykiuose su trečiaisiais asmenimis jam suteiktų įgaliojimų ribose;
 - 21.3. užtikrinti asmenų lygias galimybes ir nediskriminavimą Institute;
 - 21.4. tvirtinti Instituto struktūrą, darbuotojų pareigybes ir jų skaičių, darbuotojų pareiginius nuostatus jam suteiktų įgaliojimų ribose;
 - 21.5. priimti darbuotojus (išskyrus šių nuostatų 26 p. minimus mokslo darbuotojus) į darbą Institute arba projekto vykdymui ir atleisti iš jo, nustatyti Instituto darbuotojų darbo užmokestį teisės aktu nustatyta tvarka, skatinti darbuotojus, koordinuoti tinkamą pareigų vykdymą, užtikrinti saugias darbo sąlygas jam suteiktų įgaliojimų ribose;
 - 21.6. skirti darbuotojus Instituto padalinių, mokslo grupių vedėjų ar vadovų funkcijoms vykdyti;

- 21.7. teikti Centro direktoriui Instituto mokslinės veiklos ir finansines ataskaitas, pajamų ir išlaidų sąmatas, jų vykdymo apyskaitas ir kitus dokumentus;
- 21.8. dalyvauti Centro Direktorato veikloje;
- 21.9. organizuoti Instituto veiklos savianalizę;
- 21.10. atsakyti už Instituto finansinę veiklą, tinkamą turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo;
- 21.11. tvirtinti Instituto pajamų ir išlaidų sąmatą, jos vykdymo apyskaitą;
- 21.12. pritarus Direktorato posėdyje teikti Centro Mokslo tarybai svarstyti pasiūlymus dėl pagrindinių Instituto mokslinių veiklos sričių, šių nuostatų keitimo;
- 21.13. atlikti kitas teisės aktuose įstaigos vadovui nustatytas funkcijas.
22. Pagal susitarimą dėl darbo funkcijų gretinimo, Vadovas tuo pačiu metu vykdo ir direktoriaus pavaduotojui pagal Centro direktoriaus funkcijų pasiskirstymo sritis pavestas atitinkamas funkcijas. Pavaduotojo funkcijos gali būti peržiūrimos ne dažniau nei kas 2 metus ir/arba pasikeitus Centro direktoriui.
23. Dalį savo teisių ir pareigų Vadovas įsakymu gali perduoti savo pavaduotojams ir/ar kitiems Instituto darbuotojams.

IV. INSTITUTO DARBUOTOJAI, JŲ TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

24. Instituto personalą sudaro mokslo darbuotojai ir kiti tyrėjai bei administracijos darbuotojai.
25. Mokslo darbuotojų pareigybės yra šios: vyriausiasis mokslo darbuotojas, vyresnysis mokslo darbuotojas, mokslo darbuotojas, tyrėjas, jaunesnysis mokslo darbuotojas ir mokslininkas stažuotojas.
26. Į mokslo darbuotojų pareigas, išskyrus mokslininko stažuotojo pareigas, asmenys priimami Mokslo tarybos nustatyta mokslo darbuotojų konkursų pareigoms eiti organizavimo tvarka, kiti darbuotojai – Lietuvos Respublikos darbo kodekso, Mokslo ir studijų įstatymo, kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
27. Instituto mokslo darbuotojai teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę:
 - 27.1. dalyvauti konkursuose mokslo darbuotojo pareigoms eiti;
 - 27.2. dalyvauti konkursuose mokslo programoms vykdyti, įvairių lygių mokslo ir studijų fondų paramai gauti ir disponuoti gaunamomis lėšomis;
 - 27.3. dalyvauti konkursuose stažuotėms Lietuvos Respublikoje ir užsienyje;
 - 27.4. inicijuoti naujus mokslinius tyrimus, ruošti metodikas, teikti siūlymus mokslinės veiklos plano projektui;
 - 27.5. dalyvauti įvairiose profesinėse sąjungose ir asociacijose, iš jų ir esančiose užsienyje;
 - 27.6. gauti iš valstybės institucijų informaciją, kurios reikia jų moksliniam darbui (jeigu ši informacija yra valstybės ar tarnybos paslaptis, ji teikiama ir naudojama teisės aktų nustatyta tvarka);
 - 27.7. dirbti individualiai arba telktis į kūrybines grupes;
 - 27.8. kitas teises, numatytas teisės aktuose.
28. Mokslo darbuotojai privalo:
 - 28.1. skelbti savo mokslinius darbus nurodydami instituciją;
 - 28.2. ugdyti mokslinę kvalifikaciją;
 - 28.3. laiku ir tinkamai vykdyti mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus bei kitus įsipareigojimus bei pavedimus pagal Instituto vykdomos mokslinės veiklos sritis, įgyvendinant Instituto veiklos tikslus;
 - 28.4. užtikrinti tyrimų rezultatų mokslinį objektyvumą ir kokybę;
 - 28.5. laikytis akademinės etikos normų;
 - 28.6. gerbti Instituto ir kitų darbuotojų mokslinius interesus, saugoti Institute sukurtus kūrinius ar jų dalis, be Vadovo ir autoriaus teisių turėtojo leidimo jų neperduoti tretiesiems asmenims;
 - 28.7. laikytis LR įstatymų, kitų teisės aktų, Centro įstatų, šių nuostatų, vidaus darbo tvarkos taisyklių ir

kitų vidaus norminių dokumentų reikalavimų.

29. Instituto darbuotojai už savo veiklą atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

30. Instituto darbuotojams garantuojamos visos teisės ir socialinės garantijos, kurias nustato įstatymai, ir sudaromos darbo sąlygos, atitinkančios darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus.

31. Į mokslo darbuotojų, išskyrus mokslininkus stažuotojus ir mokslo darbuotojus, kuriuos Institutas pakvietė dirbti ne ilgiau kaip 2 metams pagal terminuotą ar ilgiau pagal projektinę darbo sutartį, pareigas asmenys priimami viešo konkurso būdu 5 metų kadencijai. Su asmeniu, antrą kartą iš eilės laimėjusiu konkursą toms pačioms mokslo darbuotojo pareigoms eiti, sudaroma neterminuota darbo sutartis šioms pareigoms eiti. Šis asmuo atestuojamas kas 5 metai. Neatestuotas asmuo atleidžiamas.

32. Instituto darbuotojai turi teisę dalyvauti nagrinėjant ir sprendžiant su jų kompetencija, pareigomis ar darbu susijusius klausimus.

33. Instituto doktorantai naudojami darbo vietomis, studijuojančiųjų teisėmis, lengvatomis ir socialinėmis garantijomis, nustatytomis Mokslo ir studijų įstatyme ir kituose teisės aktuose.

34. Instituto darbuotojų profesines, darbo, ekonomines ir socialines teises gali ginti ir jų interesams atstovauti darbo taryba ir/ar profesinė sąjunga.

V. INSTITUTO TURTAS IR LĖŠOS, JŲ NAUDOJIMAS

35. Institutas valstybės turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja patikėjimo teise teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

36. Instituto lėšų šaltiniai:

36.1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšos;

36.2. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos doktorantūrai;

36.3. valstybės investicijų programų ir valstybės investicijų projektų lėšos;

36.4. pajamos iš mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros, ūkinės veiklos ir teikiamų paslaugų;

36.5. lėšos, gautos kaip programinis konkursinis mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros finansavimas;

36.6. valstybės fondų lėšos;

36.7. tarptautinių ir užsienio fondų ir organizacijų skiriamos lėšos;

36.8. lėšos, gautos kaip parama pagal Labdaros ir paramos įstatymą;

36.9. lėšos, gautos už mokslinių tyrimų rezultatų komercinimą;

36.10. kitos teisėtai įgytos lėšos.

37. Institutas turi sąskaitas banke savo veiklai bei mokslinių tyrimų ir kitų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbams atlikti bei įplaukoms gauti.

38. Visas lėšas Institutas planuoja ir naudoja teisės aktų nustatyta tvarka. Pajamas ir išlaidas Institutas naudoja pagal patvirtintą sąmatą įstatymų nustatyta tvarka.

VI. NUOSTATŲ KEITIMAS

39. Centro direktorius teikia Mokslo tarybai tvirtinti Instituto nuostatus ir jų pakeitimus

VII. PEREINAMOSIOS NUOSTATOS

40. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1260, kuriuo Lietuvos socialinių tyrimų centras, Lietuvos teisės institutas ir Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas nuo 2021 m. sausio 1 d. sujungimo būdu buvo reorganizuoti į Lietuvos socialinių mokslų

centrą išlaikant buvusių Institutų veiklos tęstinumą, taip pat Lietuvos Respublikos darbo kodekso 41 straipsnio 3 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1162 redakcija) patvirtinto Pareigybių, dėl kurių rengiamas konkursas, sąrašo 3.1.2. p., Centro direktoriaus 2020 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. V-39 paskirtų Institutų vadovų kadencijos pradžia laikoma 2021 m. sausio 4 d.

41. Nuo šių nuostatų patvirtinimo dienos netenka galios 2020 m. gruodžio 22 d. Instituto nuostatai.